

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 17 listopada 2023 r.
(OR. en)

15620/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0405(NLE)

EDUC 452
JEUN 267
SPORT 56
SOC 803
EMPL 577
COMPET 1138
RECH 515

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	16 listopada 2023 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2023) 719 final
Dotyczy:	Wniosek - ZALECENIE RADY „Europa w ruchu” – mobilność edukacyjna dla wszystkich

---

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2023) 719 final.

Załącznik: COM(2023) 719 final

Bruksela, dnia 8.11.2023 r.
COM(2023) 719 final

2023/0405 (NLE)

Wniosek

ZALECENIE RADY

„Europa w ruchu” – mobilność edukacyjna dla wszystkich

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2023) 719 final} - {SWD(2023) 720 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

„W pełni zobowiązuję się do urzeczywistnienia do 2025 r. europejskiego obszaru edukacji. Musimy likwidować trudności w uczeniu się i poprawiać dostęp do wysokiej jakości edukacji. Musimy umożliwić osobom uczącym się łatwiejsze przemieszczanie się między systemami kształcenia w różnych krajach. Musimy zmienić też kulturę edukacji w kierunku uczenia się przez całe życie, co przyniesie korzyści nam wszystkim.”

Przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen, wytyczne polityczne¹

Mobilność edukacyjna jest wyjątkowo cennym doświadczeniem, gdyż umożliwia zdobywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do rozwoju osobistego, edukacyjnego i zawodowego, zaangażowania obywatelskiego i włączenia społecznego². Organizowanie mobilności edukacyjnej stanowi również silny bodziec do poprawy jakości oferowanej nauki dla instytucji kształcenia i szkolenia oraz organizatorów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego. W kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej, wymagającej „rewolucji w zakresie umiejętności”, mobilność edukacyjna przyczynia się do rozwiązania problemu luk kompetencyjnych, przyspieszenia rozwoju umiejętności, budowania silnego poczucia obywatelstwa i rozumienia wspólnych wartości w całej Europie i poza jej granicami.

We wniosku tym „mobilność edukacyjna” oznacza fizyczne przeniesienie się do państwa innego niż państwo zamieszkania w celu podjęcia nauki, szkolenia lub uczenia się pozaformalnego lub nieformalnego. Zakres tego terminu jest szeroki i obejmuje wszystkie rodzaje mobilności edukacyjnej oraz osoby uczące się i pracowników we wszystkich sektorach uczenia się przez całe życie, w tym w szkołach, szkolnictwie wyższym, kształceniu i szkoleniu zawodowym, w ramach edukacji dorosłych, a także mobilność edukacyjną osób młodych, osób pracujących z młodzieżą i pracowników zatrudnionych w obszarze wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz w sporcie. Termin mobilność edukacyjna obejmuje również zarówno wewnątrzunijną, jak i międzynarodową mobilność edukacyjną do UE lub z UE.

Proponowane zalecenie jest kluczowym elementem europejskiego obszaru edukacji, na którym granice nie utrudniają nauki, a każdy ma możliwość uczenia się lub studiowania za granicą. Zalecenie to wzmocni niezbędne warunki ramowe umożliwiające, aby wszyscy mieli możliwość uczestnictwa w mobilności edukacyjnej oraz aby więcej osób mogło korzystać z programu Erasmus+³ i innych transgranicznych programów mobilności edukacyjnej.

---

¹ Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej (2019–2024) – „Unia, która mierzy wyżej: Mój program dla Europy” [Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej \(2019–2024\) – „Unia, która mierzy wyżej: Mój program dla Europy” | Komisja Europejska \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018SC0277).

² Dokument roboczy służb Komisji: Ocena skutków towarzysząca wnioskowi w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „Erasmus”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013, {COM(2018) 367 final} – {SEC(2018) 265 final} - {SWD(2018) 276 final. Dostępny pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018SC0277>.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające „Erasmus+”, Dz.U. L 189 z 28.5.2021.

Proponowane unijne ramy mobilności edukacyjnej stanowią aktualizację zalecenia Rady z 2011 r. pt. „Mobilna młodzież” – promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi⁴, w ramach której to aktualizacji rozszerza się zakres zalecenia tak, aby dotyczyło ono nie tylko młodych ludzi, ale również osób uczących się w każdym wieku oraz nauczycieli i pracowników. W tych nowych ramach mobilności edukacyjnej uwzględniono również nowe modele uczenia się, w tym dużą liczbę narzędzi cyfrowych wykorzystywanych do celów uczenia się i nauczania mieszanego, a także bardziej zrównoważoną mobilność.

Aktualizację tę zapowiedziano w komunikacie Komisji w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r.⁵, aby więcej osób uczących się i nauczycieli mogło pokonać przeszkody i korzystać z możliwości, jakie daje mobilność. W komunikacie tym wskazano następujące główne cele zaktualizowanych ram: zapewnienie możliwości w zakresie mobilności znacznie bardziej zróżnicowanej grupie uczestników, propagowanie mobilności ekologicznej i cyfrowej oraz promowanie zrównoważonej mobilności. Wskazano w nim również, że współpraca międzynarodowa w obszarze kształcenia i szkolenia, w tym mobilność edukacyjna, ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia priorytetów geopolitycznych UE oraz jest niezbędna do realizacji celów zrównoważonego rozwoju na 2030 r.

Niniejszy wniosek dotyczący polityki w zakresie mobilności edukacyjnej jest częścią pakietu dotyczącego maksymalizacji potencjału mobilności talentów – wraz z zaleceniem Komisji w sprawie uznawania kwalifikacji obywateli państw trzecich oraz wnioskiem ustawodawczym w sprawie unijnej puli talentów – promującego UE jako atrakcyjne miejsce dla talentów do podjęcia nauki, szkoleń i studiów.

Partnerstwa w zakresie talentów mają na celu wzmocnienie współpracy między UE, państwami członkowskimi i krajami partnerskimi z myślą o zwiększeniu międzynarodowej mobilności pracowników i rozwoju talentów w sposób korzystny dla obu stron. Zapewniają one stabilną, opartą na polityce i elastyczną strukturę, która może skutecznie sprzyjać współpracy również w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w tym w zakresie mobilności edukacyjnej zarówno osób uczących się, jak i kadry. Takie partnerstwa przyczynią się do zwiększenia świadomości społecznej i zwiększenia mobilności edukacyjnej z państw trzecich. Będą również wspierać działania na rzecz budowania skutecznych systemów umiejętności w państwach trzecich, a jednocześnie przyczyniać się do zwiększenia siły roboczej w UE w sektorach priorytetowych w kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej.

Mobilność edukacyjna studentów z państw trzecich może również przyczynić się do szybszego uznawania ich kwalifikacji w momencie wejścia na rynek pracy UE. Mogłoby to pomóc w zniwelowaniu luki między kwalifikacjami uzyskanymi w państwach trzecich a wymogami europejskimi przez zapewnienie uczestnikom mikropoświadczeń, wykazów zaliczeń i innych dokumentów potwierdzających, które mogą pomóc ewaluatorom kwalifikacji w przeprowadzeniu szybkiej i dokładnej oceny kwalifikacji. Uznawanie kwalifikacji pozwoli wskazać odpowiednie kompetencje językowe, umiejętność adaptacji kulturowej i kontakt z europejskimi standardami edukacyjnymi, co może ułatwić dalszą walidację efektów uczenia się.

Co więcej, mobilność edukacyjna – w szczególności wymiany obejmujące elementy uczenia się w miejscu pracy, dzięki którym uczestnicy zdobywają doświadczenie na rynku pracy – może służyć jako punkt wyjścia do rozważenia powrotu do UE i poszukiwania możliwości zatrudnienia. Zgodnie z zaleceniem Rady z 2017 r. dotyczącym monitorowania losów absolwentów⁶ należy priorytetowo opracować narzędzia i metody wymiany porównywalnych informacji dotyczących uczenia się i pracy mobilnych absolwentów (którzy przenoszą się do

⁴ Dz.U. C 199 z 7.7.2011, s. 1.

⁵ COM(2020) 625 final.

⁶ Dz.U. C 423 z 9.12.2017, s. 1.

innego kraju UE w celach związanych ze studiami lub pracą) w ramach działań prowadzonych przez europejską sieć monitorowania losów absolwentów, takich jak badanie Eurograduate 2022.

- **Wyzwania poruszane w proponowanym zaleceniu**

Chociaż od czasu zalecenia Rady z 2011 r. „Mobilna młodzież” wiele osiągnięto w dziedzinie mobilności edukacyjnej, dowody wskazują, że konieczne są dalsze działania, aby zapewnić wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, a w szczególności osobom o mniejszych szansach⁷.

Z badania Eurobarometr z 2022 r. na temat młodzieży i demokracji w Europejskim Roku Młodzieży⁸ wynika, że tylko 15 % respondentów uczestniczyło w studiach, szkoleniach lub przygotowaniu zawodowym w innym kraju UE. W tym samym badaniu podkreślono również, że zdaniem osób młodych poprawa kształcenia i szkolenia, w tym swobodny przepływ studentów, uczniów zawodu i uczniów, należy do trzech najważniejszych obszarów zainteresowania Europejskiego Roku Młodzieży 2022. Z badania Eurobarometr z 2023 r. dotyczącego integracji osób młodych na rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem staży, wynika, że 21 % młodych respondentów odbyło co najmniej jeden staż w innym kraju UE; głównymi barierami w dostępie do staży transgranicznych był brak środków finansowych i informacji o takich możliwościach.

Jak wynika z tablicy wyników mobilności⁹, w 2023 r. osiągnięto dobre wyniki w większości obszarów określonych w zaleceniu z 2011 r. Sytuacja w poszczególnych państwach członkowskich była jednak zróżnicowana. Okazało się, że obszarem, który najbardziej wymaga dalszych postępów, jest zapewnienie systemowego wsparcia udziału w mobilności edukacyjnej osobom uczącym się znajdującym się w niekorzystnej sytuacji¹⁰.

Pandemia COVID-19 w bezprecedensowy sposób zakłóciła edukację, szkolenia i uczenie się w miejscu pracy. Wywarła negatywny wpływ zarówno na mobilność fizyczną, jak i na zdrowie psychiczne i fizyczne osób uczących się i pracowników¹¹. Podczas pandemii odnotowano również głębokie nierówności w dostępie dzieci do możliwości oferowanych przez internet, w tym do działań edukacyjnych¹². Jednocześnie doprowadziło to do szybkiego

---

⁷ Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/817 ustanawiającym „Erasmus+” oraz do celów niniejszej inicjatywy politycznej „osoby o mniejszych szansach” oznaczają osoby, które z przyczyn ekonomicznych, społecznych, kulturowych, geograficznych lub zdrowotnych, ze względu na pochodzenie ze środowiska migracyjnego lub z powodów takich jak niepełnosprawność i trudności w nauce lub z innych powodów, w tym z powodów mogących prowadzić do dyskryminacji wymienionych w art. 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, zmagają się z trudnościami stojącymi na przeszkodzie w skutecznym dostępie do możliwości mobilności edukacyjnej.

⁸ Badania Eurobarometr: „Młodzież i demokracja w Europejskim Roku Młodzieży” – maj 2022 r.; „Integracja młodych ludzi na rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem staży” – kwiecień 2023 r.

⁹ Tablica wyników mobilności została ustanowiona w 2016 r. w celu monitorowania wdrażania zalecenia Rady z 2011 r. w dziedzinie szkolnictwa wyższego oraz wstępnego kształcenia oraz kształcenia zawodowego podstawowego. Dostępny pod adresem: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/mobility-scoreboard>.

¹⁰ W zaleceniu Rady z 2011 r. opisuje się defaworyzowane osoby uczące się jako osoby, które mogą być pozbawione możliwości mobilności edukacyjnej.

¹¹ Monitor Kształcenia i Szkolenia 2021 Dostępny pod adresem: <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2021/pl/>.

¹² How families handled emergency remote schooling during the COVID-19 lockdown in spring 2020 [W jaki sposób rodziny radziły sobie ze zdalną edukacją wprowadzoną w sytuacji nadzwyczajnej podczas blokady związanej z COVID-19 wiosną 2020 r.], 2020 r., JRC i Eurostat. Wspólnotowe badanie wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych i wśród osób prywatnych [isoc_i, ci_in_h], 2019 r.

rozwoju nowych wzorców mobilności edukacyjnej, takich jak mobilność mieszana i wirtualne wymiany. Jak wynika ze sprawozdania UE na temat młodzieży z 2021 r., pandemia mocno dotknęła również sektor pracy z młodzieżą, a także spowodowała wzrost zapotrzebowania na zasoby, w tym na cyfrową pracę z młodzieżą, w celu wspierania mobilności edukacyjnej, rozwoju, zaangażowania i zdrowia osób młodych.

Dane pochodzące m.in. z badania zleconego przez Komisję pt. „Wspieranie mobilności edukacyjnej: postępy, przeszkody i dalsze działania”¹³, wyników zaproszenia do zgłaszania uwag i konsultacji publicznych świadczą o istnieniu kluczowych barier dla mobilności edukacyjnej obejmujących m.in. ograniczenia finansowe i społeczne, brak informacji i wskazówek, bariery językowe i w zakresie dostępności oraz przeszkody administracyjne. Inną ważną barierą utrudniającą mobilność jest ograniczony zakres automatycznego uznawania kwalifikacji i efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą – procedury uznawania często przebiegają powoli, dostęp do informacji jest utrudniony, a uznawanie kwalifikacji i wyników pozostaje w gestii poszczególnych instytucji.

W 2022 r. obywatele Unii na Konferencji w sprawie przyszłości Europy w swoich wnioskach dotyczących przyszłej polityki podkreślili potrzebę promowania przez UE i jej państwa członkowskie możliwości, jakie daje mobilność: tj. potrzebę „ułatwienia wymian europejskich w różnych dziedzinach, zarówno fizycznych, jak i cyfrowych, w tym wymian edukacyjnych, partnerstw, podróży i mobilności zawodowej (m.in. dla nauczycieli i lokalnych wybranych polityków)” oraz „ustanowienia do 2025 r. włączającego europejskiego obszaru edukacji, w ramach którego wszyscy obywatele będą mieli równy dostęp do edukacji o wysokiej jakości i uczenia się przez całe życie, w tym na obszarach wiejskich i w regionach oddalonych”¹⁴. Zgodnie z zaleceniami takie wymiany powinny być dostępne we wszystkich państwach członkowskich dla wszystkich, niezależnie od ich wieku, poziomu wykształcenia, pochodzenia i środków finansowych. We wnioskach zwrócono się również o wzmocnienie istniejących unijnych programów mobilności i zapewnienie zróżnicowanego dostępu do nich. W jednym z zaleceń szczególnie zachęcano UE do uwzględnienia działań sportowych w programach wymiany i mobilności na szczeblu UE.

W 2023 r. europejski panel obywatelski ds. mobilności edukacyjnej przedstawił 21 zaleceń¹⁵ dotyczących umożliwienia bardziej powszechnego i zróżnicowanego uczestnictwa w programie Erasmus+ i innych programach mobilności edukacyjnej. W zaleceniach skupiono się na ukierunkowanym dostarczaniu informacji, włączaniu osób w każdym wieku i z różnych środowisk, znaczeniu wielojęzyczności, mobilności edukacyjnej pracowników oraz innych aspektach mobilności edukacyjnej, w tym uznaniu roli edukatorów w organizowaniu mobilności edukacyjnej i bardziej ekologicznej mobilności.

Mobilność edukacyjna może potencjalnie zmniejszyć niedobory wykwalifikowanej siły roboczej dzięki zwiększeniu szans uczestników na zatrudnienie, rozwijaniu ich umiejętności przekrojowych i przyczynianiu się do lepszego dopasowania umiejętności. Atrakcyjność miejsca docelowego mobilności edukacyjnej może z kolei wpłynąć na zwiększenie dostępności siły roboczej dla lokalnych pracodawców. Obecnie trzy czwarte (74 %) MŚP

¹³ Platforma publikacji Unii Europejskiej: <https://op.europa.eu>.

¹⁴ Podczas Konferencji w sprawie przyszłości Europy w latach 2021-2022 800 losowo wybranych obywateli zebrało się, aby przedstawić zalecenia dotyczące przyszłych polityk: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_pl.

¹⁵ W ramach europejskiego panelu obywatelskiego ds. mobilności edukacyjnej obradowało w marcu i kwietniu 2023 r. 150 losowo wybranych obywateli ze wszystkich grup wiekowych i różnych środowisk. Zalecenia końcowe dostępne pod adresem: https://citizens.ec.europa.eu/learning-mobility-panel_pl.

w Europie przyznaje, że faktycznie boryka się z niedoborem wykwalifikowanej siły roboczej na co najmniej jednym stanowisku w swoim przedsiębiorstwie. Ponadto prawie 4 na 5 przedsiębiorstw podkreśla w badaniu, że zasadniczo trudno jest im znaleźć pracowników o odpowiednich umiejętnościach, a ponad połowa z nich (53 %) ma trudności z zatrzymaniem wykwalifikowanych pracowników¹⁶.

- **Cele wniosku**

Niniejszy wniosek dotyczący polityki ma na celu zwiększenie możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej dla wszystkich dzięki działaniom państw członkowskich i Komisji. Jego celem jest również stopniowe dążenie do tego, aby mobilność edukacyjna w europejskim obszarze edukacji stała się normą, a nie wyjątkiem.

Aby zwiększyć mobilność edukacyjną i sprawić, by bardziej sprzyjała włączeniu społecznemu, Komisja proponuje ustanowienie nowych celów na poziomie UE i dążenie do ich osiągnięcia do 2030 r.:

- w przypadku szkolnictwa wyższego – odsetek absolwentów, którzy skorzystali z mobilności edukacyjnej, powinien wynosić co najmniej 25 %;
- w przypadku kształcenia i szkolenia zawodowego – odsetek osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego i korzystających z mobilności edukacyjnej za granicą powinien wynosić co najmniej 15 %;
- w przypadku wszystkich systemów kształcenia i szkolenia oraz młodzieży i sportu – osoby o mniejszych szansach powinny stanowić co najmniej 20 % wszystkich osób uczących się, które korzystają z mobilności edukacyjnej za granicą.

Wniosek ma również na celu w szczególności zwiększenie mobilności edukacyjnej nauczycieli i uczniów zawodu za pomocą specjalnych ram polityki określonych w załącznikach. Nauczyciele mający doświadczenia związane z mobilnością edukacyjną są ważnymi wzorami do naśladowania dla osób uczących się i kluczowymi promotorami mobilności edukacyjnej w szkołach. Jeżeli chodzi o samych nauczycieli, mobilność edukacyjna może przynieść im – oprócz wiedzy i umiejętności – znaczące korzyści związane z kulturowymi, poznawczymi i osobistymi doświadczeniami w zakresie nauki, wspierając jednocześnie wymianę dobrych praktyk. Możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej zwiększają również atrakcyjność zawodu nauczyciela i mogą pomóc w przyciągnięciu i zatrzymaniu nauczycieli w szkołach. Większa mobilność uczniów zawodu to także umożliwienie uzupełnienia luk w umiejętnościach, wsparcia transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz poprawy szans osób młodych na zatrudnienie. Praktykanci napotykają szereg konkretnych barier, takich jak złożoność zobowiązań prawnych związanych ze statusem ucznia zawodu, młody wiek samych uczniów zawodu, różnorodność krajowych programów przygotowania zawodowego i programów nauczania, które trzeba realizować podczas wymiany mobilności, a także niechęć pracodawców do angażowania się w mobilność edukacyjną ze względu na ryzyko utraty wydajności. Zalecenie ma na celu zapewnienie spójnych ram polityki, w tym propozycji stopniowych zmian w perspektywie krótkoterminowej oraz elementów kompleksowej strategii długoterminowej.

---

¹⁶ Badanie Eurobarometr Flash 529: Europejski Rok Umiejętności – niedobory wykwalifikowanej siły roboczej, strategii rekrutacji i zatrzymywania pracowników w małych i średnich przedsiębiorstwach; dostępne pod adresem: https://data.europa.eu/data/datasets/s2994_fl529_eng?locale=pl.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Wniosek opiera się na istniejących przepisach politycznych, które umożliwiają i wspierają mobilność edukacyjną. Najważniejsze z nich obejmują:

W rezolucji Rady z 18 lutego 2021 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030)¹⁷ ustanowiono strategiczne priorytety, m.in. zapewnienie wszystkim rzeczywistych możliwości uczenia się przez całe życie i mobilności. Rezolucja Rady z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie europejskiego obszaru edukacji: perspektywa na rok 2025 i dalsze lata¹⁸ zawiera stanowisko Rady, w którym podkreślono, że zidentyfikowanie i usunięcie pozostałych przeszkód w mobilności edukacyjnej i mobilności w celu nauczania ma kluczowe znaczenie dla pełnego utworzenia europejskiego obszaru edukacji.

Pierwsza zasada Europejskiego filaru praw socjalnych¹⁹ stanowi, że każdy ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą mu w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy w każdym miejscu w Unii Europejskiej.

9 maja 2023 r. ogłoszono Europejski Rok Umiejętności²⁰, który potrwa do 8 maja 2024 r., a jego celem będzie promowanie polityki i inwestycji w zakresie umiejętności, aby dopasować aspiracje, potrzeby i zestaw umiejętności ludzi, w tym umiejętności nabyte podczas mobilności, do potrzeb i możliwości rynku pracy.

W strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027²¹ podkreślono znaczenie mobilności edukacyjnej dla osób młodych, aby mogły one doświadczać wymiany, współpracy, działań kulturalnych i obywatelskich w kontekście europejskim. W rezolucji Rady w sprawie ram utworzenia europejskiego programu pracy z młodzieżą²² wezwano do promowania europejskiego wymiaru pracy z młodzieżą poprzez kontakty, współpracę oraz uczenie się międzykulturowe i wzajemne uczenie się na szczeblu transgranicznym i transnarodowym.

W zaleceniu Rady z 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego²³ oraz w europejskich wytycznych dotyczących walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego²⁴ z 2023 r. podkreślono, że walidacja efektów uczenia się uzyskanych w drodze uczenia się pozaformalnego i nieformalnego może odgrywać ważną rolę w zwiększaniu szans na zatrudnienie i mobilności edukacyjnej, szczególnie w przypadku osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej lub osób o niskich kwalifikacjach.

¹⁷ Dz.U. C 66 z 26.2.2021, s. 1.

¹⁸ Dz.U. C 185 z 26.5.2023, s. 35.

¹⁹ <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/pl/>

²⁰ https://year-of-skills.europa.eu/index_pl

²¹ Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, Dz.U. C 456 z 18.12.2018, s. 1.

²² Dz.U. C 415 z 1.12.2020, s. 1.

²³ [Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.](#)

²⁴ Cedefop (2023). Europejskie wytyczne w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Luksemburg: Urząd Publikacji. Seria referencyjna Cedefop; nr 124. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/389827>.

Zalecenie Rady z 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży²⁵ obejmuje staże poza kształceniem i szkoleniem formalnym, w tym staże transgraniczne. Komisja pracuje obecnie nad aktualizacją tych ram.

W zaleceniu Rady z 22 maja 2017 r. w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie²⁶ jednym z szerzej zakrojonych celów jest zwiększenie mobilności i integracji społecznej pracowników i osób uczących się.

W zaleceniu Rady z 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego²⁷ określono 14 kryteriów mających na celu promowanie wspólnego rozumienia krajowych systemów przygotowania zawodowego, co jest kluczowym czynnikiem zwiększającym wzajemne zaufanie i ułatwiającym międzynarodową mobilność uczniów zawodu. W zaleceniu tym zachęca się do stopniowego propagowania transnarodowej mobilności uczniów zawodu w ramach miejsca pracy albo instytucji kształcenia i szkolenia jako elementu kwalifikacji zdobywanych w ramach przygotowania zawodowego. Mobilność uczniów zawodu jest również wspierana w ramach europejskiego sojuszu na rzecz przygotowania zawodowego.

Decyzją w sprawie Europass z 18 kwietnia 2018 r. ustanowiono europejskie ramy wspierające przejrzystość i zrozumienie umiejętności i kwalifikacji nabytych w trakcie uczenia się formalnego, pozaformalnego i nieformalnego, w tym poprzez mobilność, za pośrednictwem platformy internetowej oferującej narzędzia internetowe i informacje o usługach poradnictwa w zakresie transgranicznej mobilności edukacyjnej i zarządzania przebiegiem kariery.

W zaleceniu Rady z 26 listopada 2018 r. w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym i średnim II stopnia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą²⁸ podkreślono znaczenie uznawania europejskich kwalifikacji i okresów nauki za granicą w szkolnictwie wyższym i średnim II stopnia bez odrębnej procedury uznawania. W sprawozdaniu z wdrażania²⁹, a także w powiązanych konkluzjach Rady, przyjętych 26 maja 2023 r.³⁰, podkreślono, że aby automatyczne uznawanie było możliwe w UE, konieczne jest podjęcie znacznych dodatkowych działań.

Zalecenie Rady z 22 maja 2019 r. w sprawie kompleksowego podejścia do nauczania i uczenia się języków³¹ miało na celu poprawę uczenia się języków od najmłodszych lat i budowanie „świadomości dotyczącej języków” w szkołach i instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego, tak aby więcej osób młodych posługiwało się co najmniej dwoma językami europejskimi oprócz języka ojczystego.

W komunikacie Komisji z 30 września 2020 r. w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r.³² podkreślono, że unijne programy wymiany i międzynarodowa współpraca w dziedzinie edukacji przyczyniły się do tego, że Europa stała się atrakcyjnym miejscem docelowym, co pobudziło innowacje i tworzenie miejsc pracy.

---

²⁵ Dz.U. C 88 z 27.3.2014, s. 1.

²⁶ [Dz.U. C 189 z 15.6.2017, s. 15.](#)

²⁷ [Dz.U. C 153 z 2.5.2018, s. 1.](#)

²⁸ [Dz.U. C 444 z 10.12.2018, s. 1.](#)

²⁹ [COM/2023/91 final.](#)

³⁰ [Dz.U. C 185 z 26.5.2023, s. 44.](#)

³¹ [Dz.U. C 189 z 5.6.2019, s. 15.](#)

³² [COM\(2020\) 625 final.](#)

W zaleceniu Rady z 24 listopada 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności³³ wprowadzono nowy cel na poziomie UE, zgodnie z którym do 2025 r. odsetek osób uczących się zawodu korzystających z mobilności edukacyjnej za granicą ma wynieść 8%. W zaleceniu podkreślono znaczenie możliwości w zakresie mobilności dla osób uczących się i pracowników w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego oraz dla organizacji jako ważnego sposobu realizacji strategii na rzecz umiędzynarodowienia w praktyce. W Deklaracji z Osnabrück³⁴, zatwierdzonej przez ministrów odpowiedzialnych za kształcenie i szkolenie zawodowe, europejskich partnerów społecznych i Komisję, zwrócono się do organów krajowych o wspieranie i ułatwianie mobilności osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz dorosłych słuchaczy, w tym uczniów zawodu.

Program działań dla Bałkanów Zachodnich dotyczący innowacji, badań, edukacji, kultury, młodzieży i sportu, który jest kompleksową, długoterminową strategią współpracy UE i Bałkanów Zachodnich, zainicjowaną na szczycie UE-Bałkany Zachodnie w Brdzie 6 października 2021 r., obejmuje cel poprawy mobilności edukacyjnej.

Europejska strategia na rzecz szkół wyższych³⁵ z 18 stycznia 2022 r. obejmuje cele polegające na opracowaniu europejskiego systemu zapewniania i uznawania jakości, aby zachęcić do automatycznego uznawania kwalifikacji w całej Europie oraz wspierać przejrzyste i sprawiedliwe uznawanie kwalifikacji zdobytych w państwach trzecich, w tym kwalifikacji uchodźców, za pośrednictwem sieci ośrodków ds. uznawalności akademickiej i informacji³⁶ oraz unijnych narzędzi przejrzystości – europejskich ram kwalifikacji i europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się.

W zaleceniu Rady z 5 kwietnia 2022 r. w sprawie tworzenia powiązań na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego przewidziano wzmocnienie systemowej i długotrwałej współpracy transnarodowej na szczeblu instytucjonalnym, w tym poprzez opracowanie znaku jakości „Wspólny Europejski Dyplom” i zinstytucjonalizowanych instrumentów współpracy, takich jak ewentualne nadanie europejskiego statusu prawnego sojuszom instytucji szkolnictwa wyższego.

W konkluzjach Rady z 5 kwietnia 2022 r. w sprawie zwiększenia mobilności nauczycieli i trenerów³⁷ wezwano do promowania i rozszerzania mobilności nauczycieli i szkoleniowców, tak by stała się ona zasadniczym elementem szkoleń i kariery nauczycieli i trenerów. Akademie nauczycielskie Erasmus+, wspierane w ramach programu Erasmus+ na lata 2021–2027, testują również nowe środki wspierające mobilność nauczycieli i umożliwiające wzajemne uczenie się nauczycieli i edukatorów nauczycieli za pośrednictwem transnarodowych sieci, wspólnot praktyków i wspólnych programów między instytucjami kształcącymi nauczycieli.

³³ [Dz.U. C 417 z 2.12.2020, s. 1.](#)

³⁴ Deklaracja z Osnabrück w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego jako czynnika odbudowy i sprawiedliwego przechodzenia na gospodarkę cyfrową i ekologiczną, zatwierdzona 30 listopada 2020 r. Dostępna pod adresem: <https://www.cedefop.europa.eu/pl/content/osnabruck-declaration-2020-vocational-education-and-training-enabler-recovery-and-just-transitions>.

³⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Europejska strategia na rzecz szkół wyższych, [COM\(2022\) 16 final](#).

³⁶ Wspólna sieć europejskiej sieci krajowych ośrodków informacji nt. uznania akademickiego i mobilności środowisk akademickich oraz sieci krajowych ośrodków ds. uznawalności akademickiej i informacji w Unii Europejskiej (ENIC-NARIC).

³⁷ [Dz.U. C 167 z 21.4.2022, s. 2.](#)

Zalecenie Rady z 5 kwietnia 2022 r. w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej³⁸ ma na celu poprawę jakości transnarodowego wolontariatu młodzieży w Unii. Podkreślono w nim znaczenie włączania, jakości, uznawania i zrównoważonego charakteru transnarodowego wolontariatu młodzieży.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Mobilność edukacyjna wspierana na poziomie UE łączy się z innymi istotnymi obszarami polityki, takimi jak kształcenie i szkolenie, zatrudnienie, obywatelstwo i demokratyczne uczestnictwo, włączenie społeczne, niedyskryminacja, legalna migracja i integracja, nauka języków, kreatywność i kultura, działania w dziedzinie klimatu i cyfryzacja.

Oprócz przyczyniania się do realizacji europejskiego obszaru edukacji, wniosek wspiera wdrażanie europejskiego programu na rzecz umiejętności, który ma na celu zaradzenie niedopasowaniu umiejętności oraz promowanie podnoszenia i zmiany kwalifikacji, a także strategii UE na rzecz praw dziecka, w której uznano prawo dzieci do możliwie najlepszego startu w życiu i pełnego rozwoju swojego potencjału oraz wezwano do zwiększenia starań na rzecz zagwarantowania dzieciom dostępu do sprzyjającego włączeniu społecznemu, wolnej od segregacji i dobrej jakości edukacji³⁹. Wniosek wspiera również Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej, którego celem jest wykorzystanie potencjału technologii cyfrowych w uczeniu się i nauczaniu. Pierwsza zasada Europejskiego filaru praw socjalnych⁴⁰ stanowi, że każdy ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą mu w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy w każdym miejscu w Unii Europejskiej. Wniosek jest również zgodny z politykami i inicjatywami UE mającymi na celu promowanie mobilności, takimi jak europejski program na rzecz umiejętności, oraz tymi promującymi wielojęzyczność i dialog międzykulturowy, w tym unijną strategią w sprawie wielojęzyczności. Promując mobilność edukacyjną, wniosek zachęca poszczególne osoby do rozwijania umiejętności językowych, świadomości kulturalnej i kompetencji międzykulturowych.

Mobilność edukacyjną wspiera wiele programów i instrumentów unijnych, takich jak:

- Program Erasmus+, który oferuje transnarodowe i międzynarodowe możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej dla osób uczących się w każdym wieku, kadry edukacyjnej i szkoleniowej, osób pracujących z młodzieżą oraz różnych działań na rzecz uczestnictwa młodzieży;
- Europejski Korpus Solidarności, który oferuje osobom młodym możliwość udziału w wolontariacie i działaniach solidarnościowych w całej UE i poza nią, a także w działaniach związanych z pomocą humanitarną na całym świecie;
- Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), w ramach których wspiera się państwa członkowskie i regiony w ich staraniach na rzecz zapewnienia równego dostępu do sprzyjających włączeniu społecznemu, wolnych od segregacji możliwości kształcenia, szkolenia i rozwoju umiejętności, od wczesnej edukacji po szkolnictwo wyższe. Wspierając kształcenie i szkolenie ogólne i zawodowe, a także kształcenie i uczenie się

³⁸ [Dz.U. C 157 z 11.4.2022, s. 1.](#)

³⁹ COM(2021) 142 final. W strategii UE na rzecz praw dziecka podkreślono, że ponad 22 % dzieci w UE jest zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, a około 10 % osób młodych w UE przedwcześnie kończy edukację.

⁴⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32017C1213%2801%29>

dorosłych, fundusze te pomagają również zwiększyć dostępność i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami, umożliwiając mobilność edukacyjną dla wszystkich. Finansowana z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus inicjatywa ALMA (mierz wysoko, ucz się, osiągaj biegłość, realizuj cele) ma na celu wsparcie znajdującej się w niekorzystnej sytuacji młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się (młodzież NEET), w integracji ze społeczeństwem poprzez ułatwienie im powrotu do edukacji, szkolenia lub zatrudnienia. Inicjatywa ta oferuje uczestnikom doświadczenie zawodowe trwające od 2 do 6 miesięcy w innym państwie członkowskim w ramach kompleksowego cyklu projektu obejmującego szkolenia, coaching i doradztwo.

- Interreg zajmuje się przeszkodami transgranicznymi, w tym przeszkodami dla mobilności edukacyjnej, i zapewnia władzom krajowym i regionalnym, a także instytucjom zajmującym się kształceniem i szkoleniem, możliwość współpracy na rzecz rozwoju umiejętności, zwłaszcza osób młodych.
- Instrument Wsparcia Technicznego daje państwom członkowskim możliwość otrzymania, na ich wniosek, dostosowanej do potrzeb wiedzy fachowej na potrzeby reform i zwiększenia mobilności edukacyjnej, mianowicie przez inicjatywy przewodnie skupiające się na przyciąganiu talentów, edukacji młodzieży i umiejętnościach. Inicjatywa przewodnia „Wymiana w ramach współpracy administracji publicznej” (PACE) propaguje współpracę i wymiany transgraniczne między urzędnikami służby cywilnej różnych państw członkowskich, aby wzmocnić ich umiejętności i zdolności administracyjne, m.in. w obszarze edukacji.
- W ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny Wymiar Europy” mobilność edukacyjna między UE a krajami partnerskimi została uznana za jeden z głównych sposobów eliminacji ubóstwa, zwalczania nierówności i dyskryminacji oraz promowania rozwoju społecznego.
- W ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) określono, że należy zapewnić, na podstawie rozporządzenia, możliwości przyczyniania się do rozwoju społeczno-gospodarczego krajów w procesie przystąpienia do członkostwa w UE, ze szczególnym naciskiem na młodzież.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawą wniosku dotyczącego zalecenia Rady jest art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Zgodnie z art. 165 ust. 1 TFUE Unia „przyczynia się do rozwoju edukacji o wysokiej jakości poprzez zachęcanie do współpracy między państwami członkowskimi oraz, jeśli jest to niezbędne, poprzez wspieranie i uzupełnianie ich działalności, w pełni szanując odpowiedzialność państw członkowskich za treść nauczania i organizację systemów edukacyjnych”.

Celem działania Unii na podstawie art. 165 ust. 2 tiret drugie, trzecie, piąte i szóste TFUE jest:

- sprzyjanie mobilności studentów i nauczycieli, między innymi poprzez zachęcanie do akademickiego uznawania dyplomów i okresów studiów,
- promowanie współpracy między instytucjami edukacyjnymi,

- sprzyjanie rozwojowi wymiany młodzieży i wymiany instruktorów społeczno-oświatowych, a także zachęcanie młodzieży do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy,
- popieranie rozwoju kształcenia na odległość.

Art. 165 ust. 4 tiret drugie TFUE stanowi, że Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje zalecenia, aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w tym artykule.

Zgodnie z art. 166 ust. 1 TFUE Unia urzeczywistnia politykę kształcenia zawodowego, która wspiera i uzupełnia działanie państw członkowskich, w pełni szanując odpowiedzialność państw członkowskich za treść i organizację kształcenia zawodowego.

Celem działania Unii na podstawie art. 166 ust. 2 tiret trzecie TFUE jest:

- ułatwienie dostępu do kształcenia zawodowego i sprzyjania mobilności instruktorów i kształcących się, a zwłaszcza młodzieży.

Art. 166 ust. 4 (pod koniec) TFUE stanowi, że Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje zalecenia, aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w tym artykule.

W ramach obecnej inicjatywy nie proponuje się rozszerzenia uprawnień regulacyjnych UE ani wiążących zobowiązań dla państw członkowskich. Państwa członkowskie podejmą decyzje, stosownie do ich sytuacji krajowej, na temat sposobu wdrażania niniejszego zalecenia Rady.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości, określoną w art. 5 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).

Zgodnie z – odpowiednio – art. 165 ust. 1 i art. 166 ust. 1 TFUE państwa członkowskie odpowiadają za treść nauczania oraz organizację swoich systemów kształcenia i szkolenia zawodowego. Jednocześnie z dostępnych danych wynika, że dotyczy je wiele wspólnych kwestii związanych z efektami edukacji i dobrostanem w szkole.

Niniejsze zalecenie Rady zapewni pełne poszanowanie odpowiedzialności państw członkowskich za treść nauczania oraz organizację systemów kształcenia i szkolenia zawodowego, jak również ich różnorodność kulturową i językową. Jednocześnie zalecenie będzie odzwierciedlać uzupełniającą i wspierającą rolę UE oraz dobrowolny charakter współpracy europejskiej w dziedzinie kształcenia i szkolenia. W kontekście europejskiego obszaru edukacji w ramach przedmiotowej inicjatywy państwa członkowskie otrzymają wsparcie w opracowywaniu i wdrażaniu polityk i mechanizmów stosownie do potrzeb ich krajowych systemów i struktur.

W inicjatywie nie proponuje się rozszerzenia uprawnień regulacyjnych UE ani wiążących zobowiązań dla państw członkowskich, zgodnie z art. 165 ust. 4 i art. 166 ust. 4, które wykluczają harmonizację przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich odpowiednio w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. Jej europejska wartość dodana wynika głównie z możliwości UE w zakresie zapewnienia zaangażowania politycznego na szczeblu krajowym i wspierania systemów kształcenia i szkolenia za pomocą wytycznych politycznych, wspólnych narzędzi i instrumentów (Erasmus+, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Europejski Fundusz Społeczny Plus, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, program „Cyfrowa Europa”, „Horyzont Europa”, Instrument Wsparcia Technicznego, Fundusz Azylu, Migracji i Integracji), przy pełnym poszanowaniu zasady pomocniczości.

- **Proporcjonalność**

Niniejszy wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności określoną w art. 5 ust. 4 TFUE.

Ani treść, ani forma zalecenia Rady, którego dotyczy niniejszy wniosek, nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celów. Zobowiązania podejmowane przez państwa członkowskie będą miały charakter dobrowolny i każde państwo członkowskie ma swobodę decydowania o przyjętym podejściu.

- **Wybór instrumentu**

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dla ułatwienia realizacji celów określonych w jego art. 165 i 166, zapewnia Radzie mandat do przyjmowania zaleceń na wniosek Komisji.

Zalecenie Rady stanowi odpowiedni instrument w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w której UE ma odpowiedzialność wspierającą, i instrument ten był często wykorzystywany do działań na szczeblu europejskim w tej dziedzinie. Jako instrument prawny zalecenie wyraża zobowiązanie państw członkowskich do wprowadzenia opisanych środków oraz zapewnia solidną polityczną podstawę współpracy w tej dziedzinie, przy pełnym poszanowaniu uprawnień państw członkowskich w dziedzinie kształcenia i szkolenia.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

W następstwie zalecenia Rady „Mobilna młodzież” z 2011 r. utworzono tablicę wyników mobilności, która zapewnia ramy monitorowania postępów poczynionych przez państwa europejskie we wspieraniu mobilności edukacyjnej. Tablica ta obejmuje wskaźniki w dziedzinie szkolnictwa wyższego oraz kształcenia zawodowego podstawowego. Wniosek opiera się na danych jakościowych dotyczących mobilności edukacyjnej przedstawionych w tablicy wyników mobilności.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami oraz gromadzenie wiedzy eksperckiej**

Wniosek opiera się na danych zgromadzonych w trakcie szeroko zakrojonych konsultacji, które objęły:

- trwające 12 tygodni, od 8 lutego do 3 maja 2023 r., otwarte konsultacje publiczne dotyczące nowej inicjatywy;
- europejski panel obywatelski ds. mobilności edukacyjnej z udziałem 150 losowo wybranych obywateli ze wszystkich 27 państw członkowskich, przeprowadzony w trzy weekendy w marcu i kwietniu 2023 r.; sprawozdanie obywatelskie zawierające zalecenia, dyskusje i rozważania panelu obywatelskiego na temat mobilności edukacyjnej jest załączone do niniejszego wniosku.
- serię grup dyskusyjnych, w których uczestniczyły osoby uczące się, kadra, odpowiednie zainteresowane strony i eksperci w tej dziedzinie;
- serię ukierunkowanych konsultacji z zainteresowanymi stronami, w tym podczas wydarzeń na dużą skalę; oraz
- różne spotkania grupy sterującej, spotkania grupy ekspertów i przesłuchania partnerów społecznych.

Wniosek opiera się również na badaniu przeprowadzonym przez grupę PPMI w 2023 r. „Supporting learning mobility: progress, obstacles and way forward” [Wspieranie mobilności edukacyjnej: postępy, przeszkody i dalsze działania]⁴¹, które obejmuje przegląd kluczowych zmian od czasu przyjęcia zalecenia Rady z 2011 r. oraz tendencje w mobilności edukacyjnej.

- **Ocena skutków**

Zważywszy na uzupełniający charakter tych działań wobec inicjatyw państw członkowskich, dobrowolny charakter proponowanych działań i zakres oczekiwanych skutków, nie przeprowadzono oceny skutków. Przy przygotowywaniu wniosku wykorzystano wcześniejsze badania⁴², konsultacje z państwami członkowskimi, ukierunkowane konsultacje i konsultacje publiczne.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Nie dotyczy.

- **Prawa podstawowe**

Niniejszy wniosek dotyczący zalecenia Rady nie narusza praw podstawowych i jest zgodny z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w której stwierdzono, że solidarność jest jedną z uniwersalnych wartości, na których zbudowana jest UE. W szczególności niniejszy wniosek uwzględnia w pełni następujące przepisy Karty:

- art. 8 – Ochrona danych osobowych,
- art. 13 – Wolność akademicka,
- art. 14 – Prawo do nauki,
- art. 21 – Prawo do niedyskryminacji,
- art. 24 – Prawa dziecka,
- art. 26 – Integracja osób niepełnosprawnych.

Środki będą realizowane zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, w szczególności z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁴³ w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

4. WPLYW NA BUDŻET

Inicjatywa ta nie będzie wymagała dodatkowych zasobów z budżetu UE.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Aby wesprzeć wdrażanie zalecenia, Komisja dokona przeglądu krajowych planów działania, które mają zostać opracowane przez państwa członkowskie na lata 2025–2030, i sporządzi sprawozdanie z ich przeglądu w 2026 r.

---

⁴¹ Platforma publikacji Unii Europejskiej: <https://op.europa.eu>.

⁴² Szczegółowe odniesienia znajdują się w dokumencie roboczym służb Komisji.

⁴³ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

Komisja zamierza informować o realizacji zalecenia w kontekście strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia w dążeniu do realizacji europejskiego obszaru edukacji oraz w dalszej perspektywie.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Wniosek dotyczący polityki stanowi kompleksowe ramy w zakresie poprawy warunków sprzyjających mobilności edukacyjnej, sprostania wyzwaniom i zapewnienia zachęt. Celem wniosku jest uczynienie mobilności edukacyjnej integralną częścią wszystkich ścieżek kształcenia i szkolenia, promowanie uczenia się języków i przejście na automatyczne wewnętrzne uznawanie efektów uczenia się osiągniętych w okresie nauki za granicą. Ma on również na celu zwiększenie inkluzywności i dostępności mobilności edukacyjnej przez stworzenie zachęt dla państw członkowskich do podjęcia dalszych działań dotyczących zapewnienia wskazówek, odpowiedniego finansowania i innego wsparcia osobom o mniejszych szansach. Celem wniosku jest również zapewnienie bardziej zrównoważonego środowiskowo charakteru mobilności edukacyjnej, wykorzystanie technologii cyfrowych do jej ułatwiania oraz promowanie wartości UE. Wniosek ma też na celu ułatwienie ściślejszej współpracy z głównymi państwami trzecimi, jak przewidziano w inicjatywie dotyczącej partnerstwa w zakresie talentów, a także promowanie UE jako atrakcyjnego miejsca do podjęcia nauki, szkoleń i studiów dla talentów z państw trzecich oraz poprawę sprawiedliwego i przejrzystego uznawania kwalifikacji zdobytych w państwach trzecich, a także częściowych i dotychczasowych efektów uczenia się i nabytych umiejętności.

W towarzyszącym dokumencie roboczym służb Komisji na poparcie proponowanego zalecenia opisano najnowsze dowody naukowe oraz wyniki różnego rodzaju konsultacji.

Wniosek

ZALECENIE RADY

„Europa w ruchu” – mobilność edukacyjna dla wszystkich

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 165 i 166,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W deklaracji rzymskiej z 25 marca 2017 r. przywódcy państw UE zobowiązali się do działań na rzecz Unii, w której młodzi ludzie mają dostęp do kształcenia i szkolenia najwyższej jakości i mogą uczyć się i znajdować zatrudnienie na całym kontynencie.
- (2) Mobilność edukacyjna jest wyjątkowo cennym doświadczeniem, gdyż umożliwia zdobywanie kompetencji⁴⁴ potrzebnych do rozwoju osobistego, edukacyjnego i zawodowego, zaangażowania obywatelskiego i włączenia społecznego. Transgraniczne doświadczenia w zakresie nauki zwiększają zrozumienie międzykulturowe i pomagają rozwijać wspólną tożsamość europejską. Organizowanie mobilności edukacyjnej, przyjazdowej i wyjazdowej, stanowi również silny bodziec dla instytucji kształcenia i szkolenia oraz organizatorów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego do poprawy jakości oferowanej nauki.
- (3) Mobilność edukacyjna ma zasadnicze znaczenie, ponieważ może pomóc w rozwiązaniu problemu luk w umiejętnościach w UE, w szczególności umiejętnościach niezbędnych do osiągnięcia transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz do wejścia osób uczących się na rynek pracy. Uczenie się w miejscu pracy, w tym okresy nauki pobieranej w innym państwie, przynosi korzyści w zakresie nabywania umiejętności i szans na zatrudnienie. Mobilność edukacyjna może również ułatwić wejście obywateli państw trzecich na rynek pracy UE.
- (4) Zapewnienie wszystkim możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej ma zasadnicze znaczenie dla utworzenia europejskiego obszaru edukacji. W komunikacie Komisji z 30 września 2020 r. w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r.⁴⁵ zapowiedziano aktualizację ram mobilności edukacyjnej i zalecenia Rady

---

⁴⁴ Zgodnie z zaleceniem Rady z 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. C 189 z 4.6.2018, s. 1) kompetencje definiuje się jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw.

⁴⁵ [COM\(2020\) 625 final](#).

z 2011 r. „Mobilna młodzież” – promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi⁴⁶, a także opracowanie ram polityki mających na celu poprawę mobilności edukacyjnej nauczycieli, tak aby umożliwić większej liczbie osób uczących się i nauczycieli korzystanie z możliwości, jakie daje mobilność. Niniejsze zalecenie stanowi aktualizację zalecenia Rady z 2011 r. w celu wzmocnienia zawartych w nim przepisów, rozszerzenia możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej – już nie tylko dla osób młodych, ale dla osób uczących się w każdym wieku i pracowników – oraz uwzględnienia nowych modeli uczenia się, w tym nauczania mieszanego.

- (5) Jednym ze strategicznych priorytetów ustanowionych w rezolucji Rady z 18 lutego 2021 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030)⁴⁷ było zapewnienie wszystkim rzeczywistych możliwości uczenia się przez całe życie i mobilności. W rezolucji Rady z 16 maja 2023 r. w sprawie europejskiego obszaru edukacji: perspektywa na rok 2025 i dalsze lata⁴⁸ podkreślono, że zidentyfikowanie i usunięcie pozostałych przeszkód w mobilności edukacyjnej i mobilności w celu nauczania, przy jednoczesnym zachęcaniu do umożliwiania włączającej, stabilnej i zrównoważonej mobilności, ma kluczowe znaczenie dla pełnego utworzenia europejskiego obszaru edukacji.
- (6) Z danych zebranych przez Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) wynika, że państwa muszą zintensyfikować starania, aby poprawić swoje średnie wyniki w zapewnianiu kompleksowego wsparcia dla mobilności osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, w szczególności dla uczniów zawodu. Jak wynika z analizy krajowych planów wdrażania, o których mowa w⁴⁹ zaleceniu Rady z 24 listopada 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności⁵⁰, zaledwie połowa państw członkowskich priorytetowo potraktowała działania mające na celu zwiększenie mobilności w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego.
- (7) Z analizy⁵¹ wdrażania zalecenia Rady z 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego⁵² oraz danych Cedefop⁵³ wynika, że mobilność uczniów zawodu jest nadal słabo rozwinięta i należy dołożyć większych starań, aby umożliwić takim osobom udział w wymianach w zakresie mobilności.
- (8) W konkluzjach Rady z 5 kwietnia 2022 r. w sprawie zwiększenia mobilności nauczycieli i trenerów⁵⁴ wezwano do promowania i rozszerzania mobilności, tak by stała się ona zasadniczym elementem szkolenia i kariery nauczycieli i trenerów.

---

⁴⁶ Dz.U. C 199 z 7.7.2011, s. 1.

⁴⁷ Dz.U. C 66 z 26.2.2021, s. 1.

⁴⁸ Dz.U. C 185 z 26.5.2023, s. 5.

⁴⁹ Nota informacyjna – Wspólne działania na rzecz atrakcyjnego, włączającego, innowacyjnego, sprawnego i elastycznego kształcenia i szkolenia zawodowego, Cedefop. Dostępna pod adresem: <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/9180>.

⁵⁰ Dz.U. C 417 z 2.12.2020, s. 1.

⁵¹ Dostępna pod adresem:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=pl&newsId=10070>.

⁵² Dz.U. C 153 z 2.5.2018, s. 1.

⁵³ Czynniki sprzyjające i hamujące w obszarze transgranicznej długoterminowej mobilności uczniów zawodu: dane z badań na poziomie kraju i projektu. Dostępne pod adresem: https://www.cedefop.europa.eu/files/2021-10/3089_en.pdf.

⁵⁴ Dz.U. C 167 z 21.4.2022, s. 2.

- (9) Analiza wdrażania strategii UE na rzecz młodzieży⁵⁵ wskazuje na potrzebę wzmocnienia starań w celu umożliwienia wszystkim osobom młodym i osobom pracującym z młodzieżą skutecznego dostępu do możliwości w zakresie mobilności. Obejmuje to wolontariat w sektorze społeczeństwa obywatelskiego oraz dalsze prace nad skutecznymi systemami walidacji kompetencji zdobytych w ramach mobilności edukacyjnej w zakresie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w synergii z zaleceniem Rady z 5 kwietnia 2022 r. w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej⁵⁶.
- (10) Brak znajomości języków obcych pozostaje jedną z głównych przeszkód uniemożliwiających zdobywanie doświadczeń związanych z mobilnością edukacyjną, studiowaniem i pracą za granicą oraz z pełnym odkrywaniem różnorodności kulturowej Europy. Jednocześnie niektóre oferty zajęć w języku obcym mogą zachęcić osoby uczące się z innego kraju do uczestnictwa w mobilności edukacyjnej.
- (11) W sprawozdaniu z wdrażania zalecenia Rady w sprawie propagowania automatycznego uznawania kwalifikacji i efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą⁵⁷, a także w powiązanych konkluzjach Rady⁵⁸ podkreślono, że aby automatyczne uznawanie było możliwe w UE, konieczne jest podjęcie znacznych dodatkowych działań. W dziedzinie szkolnictwa wyższego poczyniono znaczne postępy w zrozumieniu koncepcji automatycznego uznawania przez organy krajowe. Utrzymujące się niespójności i brak przejrzystości są jednak istotnymi czynnikami, które zniechęcają uczniów do brania udziału w działaniach związanych z mobilnością.
- (12) Promowanie mobilności edukacyjnej wiążącej się z wyjazdami do państw trzecich może zwiększyć atrakcyjność europejskich systemów edukacji dla reszty świata i przyciągnąć talenty do europejskich instytucji edukacyjnych. Współpraca międzynarodowa w obszarze kształcenia i szkolenia, w tym mobilność edukacyjna, ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia priorytetów geopolitycznych UE, w szczególności określonych w strategii Global Gateway, oraz jest niezbędna do realizacji celów zrównoważonego rozwoju na 2030 r.
- (13) Korzyści płynące z promowania dostępu do mobilności edukacyjnej dla osób o mniejszych szansach są szczególnie ważne, a cel dotyczący takiego włączenia społecznego stanowi podstawę programu Erasmus+ na lata 2021–2027. Bardzo istotne jest rozszerzenie tego celu na inne programy mobilności edukacyjnej w całej UE.
- (14) Celem Uniwersytetów Europejskich jest mobilność na poziomie 50 % wśród uczestniczących instytucji, natomiast ewentualne ustanowienie wspólnego europejskiego dyplomu również wymaga włączenia mobilności do programów nauczania. Zwiększenie budżetu programu Erasmus+ na lata 2021–2027 przyczynia się do osiągnięcia unijnego celu, jakim jest zachęcenie większej liczby studentów do udziału w mobilności edukacyjnej co najmniej raz w trakcie studiów. Dlatego ważne jest, aby zwiększyć cel w zakresie mobilności edukacyjnej ustalony początkowo na poziomie 20 % w kontekście procesu bolońskiego w 2009 r. Narzędzia, które opracowano od tego czasu, wraz ze środkami zaproponowanymi w niniejszym

---

⁵⁵ Dokument roboczy służb Komisji towarzyszący sprawozdaniu Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie realizacji strategii UE na rzecz młodzieży (2019–2021).

⁵⁶ Dz.U. C 157 z 11.4.2022, s. 1.

⁵⁷ [COM/2023/91 final](#).

⁵⁸ [Dz.U. C 185 z 26.5.2023, s. 44](#).

zaleceniu, tworzą niezbędne warunki ramowe umożliwiające zapewnienie, aby co najmniej 25 % absolwentów szkół wyższych uczestniczyło w mobilności edukacyjnej.

- (15) Modele uczenia się ewoluowały w ciągu ostatnich dziesięciu lat, w tym z powodu pandemii COVID-19, która spowodowała rozwój wirtualnego uczenia się i nauczania mieszanego. Rozszerzenie możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej na osoby uczące się, nauczycieli i pracowników we wszystkich sektorach kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu w warunkach formalnych, pozaformalnych i nieformalnych również przyczyniło się do opracowania elastycznych form mobilności edukacyjnej.
- (16) Należy nadal wspierać zrównoważoną mobilność naukowców, w szczególności naukowców na wczesnym etapie kariery, w celu pogłębienia ich rozwoju osobistego i zawodowego, co będzie korzystne dla konkurencyjności systemu badań naukowych i innowacji w Europie.
- (17) Celem niniejszego zalecenia jest przyczynienie się do utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r. Wizja jakości w edukacji obejmuje promowanie podwójnej swobody w przypadku osób uczących się i nauczycieli pod względem mobilności, w szczególności osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej i osób z niepełnosprawnościami, a w przypadku instytucji w zakresie swobodnego stowarzyszania się w Europie i poza nią. Integracyjne i sprawiedliwe systemy kształcenia i szkolenia powinny wspierać spójne społeczeństwa i kłaść fundamenty pod aktywne obywatelstwo oraz zwiększać szanse na zatrudnienie. W niniejszym dokumencie zachęca się państwa członkowskie do utworzenia warunków sprzyjających mobilności edukacyjnej oraz do usunięcia przeszkód i zapewnienia zachęt dostosowanych do konkretnych potrzeb osób uczących się, nauczycieli i pracowników w różnych sektorach.
- (18) Niniejsze zalecenie ma również na celu ułatwienie ściślejszej współpracy z głównymi państwami trzecimi, jak przewidziano w inicjatywie dotyczącej partnerstw w zakresie talentów, przez promowanie UE jako atrakcyjne miejsce dla talentów z państw trzecich do podjęcia nauki, szkoleń i studiów.
- (19) Celem niniejszego zalecenia jest przypomnienie istniejących synergii i komplementarności między programami UE dotyczącymi mobilności edukacyjnej, takimi jak Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności, a innymi instrumentami finansowania na szczeblu unijnym, międzynarodowym, krajowym i regionalnym, takimi jak fundusze polityki spójności, w szczególności Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny Plus i oparta na nim inicjatywa „Mierz wysoko, ucz się, osiągnij biegłość, realizuj cele” (ALMA).
- (20) Niniejsze zalecenie ma również na celu zwiększenie mobilności edukacyjnej nauczycieli i uczniów zawodu za pomocą specjalnych ram polityki określonych w załącznikach. Szkoły borykają się z problemem niedoboru nauczycieli, a mobilność edukacyjna powinna zwiększyć atrakcyjność tego zawodu. Nauczyciele, którzy korzystali z mobilności, mogą stać się wzorem do naśladowania dla osób uczących się i mogą pomóc w propagowaniu współpracy międzynarodowej. W konkluzjach Rady w sprawie zwiększenia mobilności nauczycieli i trenerów, zwłaszcza mobilności europejskiej, w toku ich kształcenia i doskonalenia zawodowego podkreślono pozytywny wpływ mobilności edukacyjnej za granicą na rozwój zawodowy nauczycieli, a także na systemy edukacji, a także wskazano przeszkody utrudniające mobilność. Uczniowie zawodu napotykają również szereg konkretnych barier związanych ze szczególnymi elementami uczenia się w miejscu pracy. Ich mobilność

powinna pomóc wypełnić luki w umiejętnościach, wesprzeć transformację ekologiczną i cyfrową oraz zwiększyć szanse na zatrudnienie, w szczególności osób młodych,

UZNAJE, ŻE:

- (21) Na potrzeby niniejszego zalecenia stosuje się definicję „mobilności edukacyjnej” z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiającego Erasmus+. Oznacza ona fizyczne przeniesienie się do państwa innego niż państwo zamieszkania w celu podjęcia nauki, szkolenia lub uczenia się pozaformalnego lub nieformalnego. Niniejsze zalecenie obejmuje zarówno wewnętrzną, jak i międzynarodową mobilność edukacyjną z i do UE.
- (22) Mobilność edukacyjna w rozumieniu niniejszego zalecenia obejmuje osoby uczące się i pracowników we wszystkich sektorach uczenia się przez całe życie, w tym w szkołach, szkolnictwie wyższym, kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz edukacji dorosłych, a także mobilność edukacyjną osób młodych, osób pracujących z młodzieżą i pracowników zarówno we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem, jak i w sporcie. Obejmuje ona wszystkie rodzaje mobilności edukacyjnej, w tym mobilność krótkoterminową, mobilność grupową, mobilność mieszaną, mobilność w celu uzyskania punktów zaliczeniowych i mobilność w celu uzyskania dyplomu.
- (23) W odniesieniu do celu dotyczącego mobilności edukacyjnej w szkolnictwie wyższym, działania w zakresie mobilności obejmują mobilność wyjazdową trwającą co najmniej dwa miesiące, w tym zarówno staże, jak i mobilność w celu nauki, oraz krótszą mobilność obejmującą co najmniej 3 punkty w ramach europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów (ECTS). Mobilność może przyjąć formę w pełni fizyczną albo mieszaną, będącą połączeniem komponentu wirtualnego i fizycznego. Cel jest obliczony na poziomie absolwentów, w odniesieniu do absolwentów, którzy skorzystali z mobilności edukacyjnej co najmniej raz w trakcie studiów.
- (24) Aby odpowiedzieć na wezwania⁵⁹ do wyznaczenia ambitniejszego celu niż obecny zakładający 8 % osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego korzystających z mobilności edukacyjnej za granicą, w niniejszym zaleceniu proponuje się zwiększenie celu dotyczącego uczestnictwa osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym uczniów zawodu, do 15 % do 2030 r. Cel dotyczący kształcenia i szkolenia zawodowego opiera się na wskaźniku określonym w konkluzjach Rady na temat poziomu odniesienia w dziedzinie mobilności edukacyjnej (2011/C372/08)⁶⁰ oraz w zaleceniu Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności. Mierzy się go jako odsetek osób uczących się i uczniów zawodu zapisanych do programów zawodowych na poziomie szkolnictwa średniego II stopnia i policealnego, którzy w ramach nauki uczestniczyli w mobilności za granicą. Obejmuje on osoby korzystające z elastycznych możliwości w zakresie mobilności, takich jak w ramach programu Erasmus+ (np. mobilność krótkoterminowa, mobilność grupowa, mobilność mieszaną, mobilność związana z udziałem w konkursach umiejętności).

---

⁵⁹ W tym w rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie zalecenia Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności.

⁶⁰ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2011.372.01.0031.01.ENG&toc=OJ:C:2011:372:TOC

- (25) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/817 „osoby o mniejszych szansach” to osoby, które z przyczyn ekonomicznych, społecznych, kulturowych, geograficznych lub zdrowotnych, ze względu na pochodzenie ze środowiska migracyjnego lub z powodów takich jak niepełnosprawność i trudności w nauce lub z innych powodów, w tym z powodów mogących prowadzić do dyskryminacji wymienionych w art. 21 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, zmagają się z trudnościami stojącymi na przeszkodzie w skutecznym dostępie do możliwości mobilności edukacyjnej.
- (26) Do celów niniejszego zalecenia i zgodnie z wytycznymi dotyczącymi wdrażania strategii na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w ramach programów Erasmus+ i „Europejski Korpus Solidarności”⁶¹ bariery dla mobilności edukacyjnej obejmują niepełnosprawność, problemy zdrowotne, bariery związane z systemami kształcenia i szkolenia, różnice kulturowe, bariery społeczne, bariery ekonomiczne, bariery związane z dyskryminacją i bariery geograficzne.

PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI ZAMIERZENIE KOMISJI W ZAKRESIE WYKORZYSTANIA ISTNIEJĄCYCH INICJATYW W CELU WSPARCIA WDRAŻANIA NINIEJSZEGO ZALECENIA I WZMOCNIENIA BAZY DOWODOWEJ DOTYCZĄCEJ MOBILNOŚCI EDUKACYJNEJ PRZEZ:

- (27) Opracowanie wytycznych dotyczących planów działania, o których mowa w pkt 12 niniejszego zalecenia, a także sporządzenie sprawozdania z przeglądu tych planów w celu rozwijania możliwości wzajemnego uczenia się i wymiany dobrych praktyk.
- (28) Dalsze wspieranie wdrażania niniejszego zalecenia przez budowanie współpracy i współtworzenie grup ekspertów w ramach zarządzania europejskim obszarem edukacji.
- (29) Zachęcanie młodzieży do uczestnictwa w opracowywaniu i wdrażaniu strategii i programów w zakresie mobilności edukacyjnej na poziomie krajowym, lokalnym i europejskim oraz ułatwianie tego uczestnictwa.
- (30) Dalsze rozwijanie, propagowanie i zapewnianie wsparcia w ramach programów Erasmus+ i „Europejski Korpus Solidarności” w zakresie korzystania z narzędzi unijnych, które służą wspieraniu pobierania nauki za granicą, takich jak inicjatywa dotycząca europejskiej legitymacji studenckiej, wsparcie językowe online, europejska platforma edukacji szkolnej, Europejski Portal Młodzieżowy, ogólne szkolenie online, Youthpass i Europass.
- (31) Dalsze rozwijanie, propagowanie i zapewnianie wsparcia w ramach programu Erasmus+ w zakresie korzystania z narzędzi UE, które ułatwiają zapewnienie przejrzystości oraz walidację efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą i poświadczeń, w szczególności instrumentu Youthpass i platformy Europass/Europass-Mobilność, w tym za sprawą interoperacyjności semantycznej za pośrednictwem europejskiego modelu dotyczącego uczenia się i europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się.
- (32) Dalsze rozwijanie i zapewnianie wsparcia soюзom europejskich szkół wyższych, w tym w ramach programu Erasmus+ oraz wsparcia politycznego, aby umożliwić im

---

⁶¹ Wytyczne dotyczące wdrażania – strategia na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w ramach programu Erasmus+ i „Europejski Korpus Solidarności”, dostępne pod adresem: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>.

pełne wykorzystanie ich potencjału i pełnienie roli wzoru do naśladowania dla sektora szkolnictwa wyższego przez wspieranie niezakłóconej i przewidzianej mobilności w ramach europejskich kampusów międzyuniwersyteckich, promowanie korzystania z mikropoświadczeń i torowanie drogi do ustanowienia ewentualnego wspólnego europejskiego dyplomu.

- (33) Zapewnienie dalszego wsparcia w ramach programu Erasmus+ przez zachęcanie państw członkowskich do współpracy i wzajemnego uczenia się w celu zapewnienia automatycznego uznawania kwalifikacji i efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą w sektorach kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach, w tym w przypadku wirtualnego uczenia się i nauczania mieszanego.
- (34) Dalsze wspieranie państw członkowskich w przyjmowaniu kompleksowego podejścia do nauczania i uczenia się języków, w szczególności za pomocą działań w zakresie wzajemnego uczenia się, promowania inicjatyw i wydarzeń takich jak Europejski Dzień Języków oraz przez współpracę z zainteresowanymi stronami i organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Rada Europy i OECD, w zakresie opracowywania innowacyjnych narzędzi do uczenia się języków.
- (35) Wspieranie tworzenia synergii i komplementarności między programami UE dotyczącymi mobilności edukacyjnej, takimi jak Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności, a innymi instrumentami finansowania na szczeblu unijnym, międzynarodowym, krajowym i regionalnym, takimi jak fundusze polityki spójności, w szczególności programy w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, aby zmaksymalizować wpływ działań promujących możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, w tym przez wspieranie wdrażania narzędzi i strategii na rzecz zwiększenia uczestnictwa osób o mniejszych szansach.
- (36) Pomoc państwom członkowskim w reformowaniu systemów mobilności edukacyjnej i ich wzmacnianiu, w wymiarze krajowym i dotyczącym wielu krajów.
- (37) Mapowanie obszarów interwencji istniejących instrumentów finansowania na poziomie unijnym, międzynarodowym, krajowym lub regionalnym z myślą o podniesieniu świadomości na temat przewidzianych w nich potencjalnych działań i dobrych praktyk wspierających mobilność edukacyjną oraz promowaniu skutecznego synergicznego podejścia wśród odpowiednich zainteresowanych stron.
- (38) Współpraca z państwami członkowskimi i odpowiednimi zainteresowanymi stronami nad dalszą poprawą jakości i dostępności danych oraz opracowaniem na szczeblu UE metod gromadzenia i analizy danych, w tym badań, np. europejskiego badania dotyczącego monitorowania losów absolwentów, związanych z mobilnością edukacyjną we wszystkich sektorach kształcenia i szkolenia oraz młodzieży, które mogą również uwzględniać inkluzywność i zróżnicowanie terytorialne, przy zachowaniu pełnej zgodności z unijnymi przepisami o ochronie danych.
- (39) Odświeżenie tablicy wyników mobilności w ścisłej współpracy z ekspertami z państw członkowskich w celu monitorowania wdrażania niniejszego zalecenia i rozszerzenia jego zakresu na sektor kształcenia i szkolenia oraz sektor młodzieży,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE I ZALECA, BY PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

zgodnie z charakterystyką krajowych systemów edukacji szkolnej, kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego i kształcenia dorosłych oraz sektorów młodzieży i sportu:

- a) promowały niezakłócony przepływ osób uczących się, nauczycieli i pracowników w ramach europejskiego obszaru edukacji w celu wspierania rozwoju ich umiejętności we wszystkich dziedzinach, w szczególności umiejętności mających zasadnicze znaczenie dla transformacji ekologicznej i cyfrowej, budowania zaufania i zrozumienia między systemami kształcenia i szkolenia, sektorami młodzieży i sportu oraz w celu propagowania aktywności obywatelskiej;
  - b) dążyły do zapewnienia, aby programy mobilności edukacyjnej sprzyjały włączeniu społecznemu i były zrównoważone pod względem środowiskowym, aby korzystano w nich z technologii cyfrowych i promowano wspólne wartości UE;
  - c) ustanowiły nowe cele na szczeblu UE i dążyły do ich osiągnięcia do 2030 r.:
    - w przypadku szkolnictwa wyższego – odsetek absolwentów, którzy skorzystali z mobilności edukacyjnej, powinien wynosić co najmniej 25 %;
    - w przypadku kształcenia i szkolenia zawodowego – odsetek osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego i korzystających z mobilności edukacyjnej za granicą powinien wynosić co najmniej 15 %;
    - w przypadku wszystkich systemów kształcenia i szkolenia oraz młodzieży i sportu – osoby o mniejszych szansach powinny stanowić co najmniej 20 % wszystkich osób uczących się, które korzystają z mobilności edukacyjnej za granicą;
  - d) nawiązały współpracę strukturalną z zainteresowanymi stronami w obszarze mobilności edukacyjnej w celu wdrożenia niniejszego zalecenia;
- (1) zapewniły systemowe możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej przez:
- a) uczynienie mobilności edukacyjnej za granicą standardową i integralną częścią edukacji szkolnej, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz przygotowania zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz systemów kształcenia i szkolenia dorosłych przez włączenie możliwości w odniesieniu do okresów mobilności edukacyjnej za granicą do wszystkich programów nauczania w kształceniu i szkoleniu dzięki zapewnieniu elastycznego okna mobilności, kursów fakultatywnych i innych możliwości;
  - b) wspieranie organizatorów kształcenia i szkolenia w opracowywaniu i wdrażaniu coraz większej liczby wspólnych działań transgranicznych, w tym wspólnych programów prowadzących do uzyskania wspólnych dyplomów, przez jak najlepsze wykorzystanie inicjatyw europejskich, w szczególności sojuszy europejskich szkół wyższych, centrów doskonałości zawodowej, krajowych zespołów ds. kształcenia i szkolenia zawodowego, sojuszy na rzecz innowacji i akademii nauczycielskich Erasmus+; korzystanie z doświadczeń zdobytych w ramach sojuszy europejskich szkół wyższych, których celem jest osiągnięcie odsetka studentów korzystających z fizycznych, wirtualnych i mieszanych form mobilności na poziomie 50 %;
  - c) promowanie przyjazdowej i wyjazdowej mobilności edukacyjnej i włączanie jej do uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, pracy z młodzieżą i wolontariatu jako wartościowych i realnych możliwości w zakresie mobilności dla wszystkich osób uczących się i pracowników, w tym za sprawą podnoszenia świadomości, działań informacyjnych oraz wspierania w inny

sposób organizatorów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, władz lokalnych i regionalnych, ośrodków młodzieżowych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego;

- d) wspieranie stosowania kryteriów jakości w odniesieniu do przygotowywania i realizacji działań w zakresie mobilności edukacyjnej oraz powiązanych działań następczych, w tym przez opieranie się na normach jakości opracowanych w ramach programu Erasmus+, programu „Europejski Korpus Solidarności” i innych programów mobilności edukacyjnej oraz przez skoncentrowanie się na dostępności i inkluzywności takich działań;
- e) współpracę między organami, które zarządzają instrumentami finansowania i wdrażają je na szczeblu unijnym, międzynarodowym, krajowym lub regionalnym, w celu zapewnienia skoordynowanych działań wspierających i promujących mobilność edukacyjną, przy jednoczesnym unikaniu nakładania się starań i maksymalizowaniu wpływu zasobów;

(2) poprawiły uczenie się języków przez:

- a) promowanie uczenia się języków na wszystkich etapach kształcenia i szkolenia oraz w sektorach młodzieży i sportu, w tym za sprawą realizacji części programów nauczania w językach innych niż oficjalne języki UE w celu rozszerzenia możliwości, jakie daje mobilność edukacyjna;
- b) ułatwianie dostępu do kształcenia językowego i uczenia się języków, w tym dla osób dorosłych, w celu doskonalenia kompetencji w zakresie wielojęzyczności i umożliwienia obywatelom korzystania w pełni z możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, europejskiego obszaru edukacji i zatrudnienia;

(3) wspierały zaangażowanie w działania związane z mobilnością edukacyjną przez:

- a) budowanie kultury mobilności edukacyjnej w ramach uczenia się przez całe życie na wszystkich etapach kształcenia, od edukacji szkolnej po edukację dorosłych, i w różnych środowiskach edukacyjnych, w tym przez opracowywanie różnorodnych formatów i działań w zakresie mobilności, wspieranie organizacji wysyłających i przyjmujących w realizacji ich strategii na rzecz międzynarodowego wymiaru szkolnictwa wyższego, zwiększanie atrakcyjności instytucji edukacyjnych wśród mobilnych osób uczących się oraz zachęcanie sieci absolwentów do rozwijania i promowania doświadczeń w zakresie nauki na poziomie lokalnym;
- b) wspieranie współpracy między władzami regionalnymi i lokalnymi, organizatorami kształcenia i szkolenia, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami pozarządowymi i podmiotami prywatnymi w celu promowania i ułatwiania wyjazdowej mobilności edukacyjnej, w tym wśród osób o mniejszych szansach, oraz tworzenia przyjaznego środowiska dla uczestników projektów mobilności edukacyjnej przyjeżdżających z zagranicy;
- c) zachęcanie władz i organizacji zarządzających programami mobilności, zarówno wysyłających jak i przyjmujących, do zmniejszania obciążeń administracyjnych dla organizacji i uczestników oraz udzielania jasnych wytycznych w całym procesie składania wniosków;
- d) wspieranie elastycznych form mobilności edukacyjnej, które mogą poszerzyć pulę uczestników i przyczynić się do wydłużenia okresów mobilności, w tym wspieranie działań w zakresie mobilności grupowej, mobilności

krótkoterminowej i mieszanych programów intensywnych oraz wszelkich innych doświadczeń w zakresie nauki, które mogą prowadzić do uzyskania mikropoświadczeń, zgodnie z europejskim podejściem do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zatrudnialności;

- e) docenianie pracy personelu, który przygotowuje i wdraża projekty i działania w zakresie mobilności edukacyjnej, przez uczynienie jej integralnym i formalnie uznawanym elementem zawodu pracowników sektora kształcenia i szkolenia zawodowego oraz osób pracujących z młodzieżą, w szczególności pod względem limitów godzin pracy i formalnych wymogów dotyczących awansu zawodowego, a także uznanie roli mobilności personelu w przygotowywaniu możliwości w zakresie mobilności osób uczących się, zachęcaniu do korzystania z nich, a następnie wspieraniu tej mobilności;

(4) dostarczały informacji na temat możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej przez:

- a) ustanowienie promotorów mobilności edukacyjnej – koordynatorów, punktów kontaktowych, ambasadorów lub specjalnych centrów informacji o mobilności edukacyjnej – na poziomie regionalnym lub lokalnym, aby mogli oni dzielić się swoją wiedzą specjalistyczną z regionalnymi i lokalnymi organizatorami kształcenia i szkolenia, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i podmiotami prywatnymi, wspierać zaangażowanie w działania związane z mobilnością edukacyjną oraz zachęcać do tworzenia sieci kontaktów koordynatorów na poziomie krajowym i wewnątrzunijnym;
- b) udzielanie osobom uczącym się ukierunkowanych informacji na temat możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej w całym cyklu uczenia się przez całe życie, w tym w szkołach i ośrodkach młodzieżowych, wśród organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia dorosłych, organizatorów pracy z młodzieżą i wolontariatu, instytucji szkolnictwa wyższego i pracodawców, przez wykorzystanie promotorów mobilności edukacyjnej i włączenie informacji na temat możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej do poradnictwa w zakresie studiów i zawodowego;
- c) promowanie korzyści płynących z okresu mobilności za granicą oraz udzielanie porad, wskazówek i mentoringu, w szczególności osobom uczącym się o mniejszych szansach, w tym za sprawą jak najlepszego wykorzystania aplikacji mobilnej Erasmus+;
- d) zachęcanie organizacji przyjmujących do zapewnienia sprawnego przyjmowania przybywających osób uczących się, m.in. zapewniając dostępność informacji i odpowiednich materiałów;
- e) ustanowienie powiązania między mobilnością edukacyjną a mobilnością pracowników przez połączenie promotorów mobilności edukacyjnej z doradcami ds. mobilności w ramach europejskiej sieci współpracy służb zatrudnienia (portal EURES);
- f) dostarczanie informacji na temat warunków życia i pracy w krajach przyjmujących z wykorzystaniem informacji dostępnych na portalu EURES na temat tych warunków we wszystkich państwach członkowskich i państwach EFTA oraz w specjalnej sekcji Kącika edukacyjnego UE, w tym powiązanie tych informacji z krajowymi portalami mobilności edukacyjnej;

(5) wspierały przejrzystość i uznawanie efektów uczenia się przez:

- a) zwiększenie automatycznego uznawania efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą w sektorach kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach, w tym w przypadku wirtualnego uczenia się i nauczania mieszanego, przez opracowanie wytycznych i szkoleń dla organizatorów kształcenia i szkolenia oraz zapewnienie spójności w podejmowaniu decyzji dotyczących uznawania;
- b) zagwarantowanie pełnego automatycznego uznawania kwalifikacji i efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą na poziomie szkolnictwa wyższego przez efektywne wykorzystanie dostępnych systemów i narzędzi, w tym zapewnienie za pomocą zewnętrznego systemu zapewniania jakości pełnego wdrożenia systemu ECTS zgodnie z przewodnikiem z 2015 r. dla użytkowników systemu, z naciskiem na efekty uczenia się;
- c) zachęcanie instytucji kształcenia i szkolenia do prowadzenia rejestru decyzji w sprawie uznawania efektów uczenia się w celu zapewnienia spójności i przejrzystości procesu decyzyjnego w czasie i pomiędzy poszczególnymi strukturami organizacyjnymi instytucji oraz w celu zrozumienia koncepcji automatycznego uznawania;
- d) wspieranie pełnego uznawania kompetencji nabytych w ramach mobilności edukacyjnej w zakresie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, pracy z młodzieżą i wolontariatu przez promowanie współpracy w zakresie ustaleń dotyczących walidacji między odpowiednimi organami w sektorach kształcenia i szkolenia, organizatorami uczenia się pozaformalnego i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, tak aby łatwiej można było wykorzystać efekty uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu formalnym i na rynku pracy;
- e) wspieranie organizatorów kształcenia i szkolenia oraz działań w zakresie mobilności edukacyjnej młodzieży, pracy z młodzieżą i wolontariatu w systematycznym korzystaniu z unijnych ram i instrumentów, w tym Europass, wielojęzycznej klasyfikacji europejskich umiejętności, kompetencji i zawodów, europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się, europejskich ram kwalifikacji, Europass-Mobilność i Youthpass lub ram krajowych, aby ułatwić identyfikację, dokumentowanie, ocenę oraz, w stosownych przypadkach, poświadczanie umiejętności rozwijanych w ramach mobilności edukacyjnej;
- f) podjęcie działań zmierzających do ratyfikacji Światowej konwencji UNESCO o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia, aby usprawnić sprawiedliwe i przejrzyste uznawanie kwalifikacji zdobytych w państwach trzecich, a także częściowych i dotychczasowych efektów uczenia się i nabytych umiejętności; udostępnianie informacji na temat procesów uznawania kwalifikacji zdobytych w państwach trzecich i porównywalności z kwalifikacjami krajowymi;
- g) wykorzystanie współpracy politycznej, w szczególności globalnego dialogu merytorycznego w ramach procesu bolońskiego oraz współpracy organów ds. uznawania kwalifikacji i agencji ds. zapewniania jakości, w celu rozwijania zdolności instytucji szkolnictwa wyższego w państwach trzecich i dostosowania procesów zapewniania jakości, aby zmaksymalizować efekty uczenia się studentów z państw trzecich uzyskane w ramach ich doświadczeń związanych z mobilnością i zapewnić pełne uznanie okresu mobilności

w procesie zdobywania danego stopnia wykształcenia studenta w jego kraju ojczystym;

- (6) wspierały wejście na rynek pracy i mobilność zawodową przez:
- a) ułatwienie przejścia od mobilności edukacyjnej do mobilności zawodowej dzięki ułatwieniu mobilnym osobom uczącym się, a także nauczycielom, trenerom, innym pedagogom i osobom pracującym z młodzieżą dostępu do wsparcia dla osób poszukujących pracy oferowanego przez publiczne służby zatrudnienia i EURES;
  - b) pomaganie osobom uczącym się, w tym niedawnym absolwentom w ramach programu Erasmus+, w podejmowaniu staży zagranicznych mających na celu rozwijanie umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, innowacyjności, kreatywności i kompetencji międzykulturowych;
  - c) zachęcanie odpowiednich organizacji do przyjmowania stażystów z zagranicy, m.in. z pomocą odpowiednich inwestycji, budowania świadomości i dostępnych informacji;
- (7) zwiększały inkluzywność i dostępność mobilności edukacyjnej przez:
- a) wyznaczenie celów dotyczących włączenia społecznego na poziomie krajowym lub regionalnym w zakresie mobilności edukacyjnej, które przyczynią się do osiągnięcia celu dotyczącego włączenia społecznego na poziomie UE określonego w lit. c), oraz opracowanie specjalnych środków wspierających mobilność osób o mniejszych szansach;
  - b) zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do mobilności edukacyjnej dzięki usunięciu barier i uwzględnianiu ich potrzeb już na wczesnych etapach opracowywania działań w obszarze kształcenia;
  - c) udzielanie wsparcia niezbędnego do zapewnienia dostępu do mobilności edukacyjnej dla osób o mniejszych szansach, oraz wsparcia dla organizacji przyjmujących takie osoby, w tym przez oferowanie odpowiedniego finansowania na poziomie krajowym lub regionalnym oraz wspieranie synergii między różnymi unijnymi, międzynarodowymi, krajowymi i regionalnymi instrumentami finansowania;
  - d) dostarczanie precyzyjnych i aktualnych informacji na temat dostępnego finansowania mobilności edukacyjnej, harmonogramu płatności i innego dostępnego wsparcia dla osób uczących się;
  - e) zachęcanie do całkowitych lub częściowych przedpłat dotacji i umożliwienie przenoszenia dotacji i pożyczek. Zachęcanie, zgodnie z prawem krajowym, do zwolnienia tych dotacji z wszelkich podatków i opłat socjalnych oraz traktowanie w ten sam sposób dotacji przyznawanych przez publiczne lub prywatne podmioty prawne oraz informowanie mobilnych uczestników o wymogach proceduralnych w odniesieniu do opodatkowania dochodów;
  - f) ułatwianie mobilności edukacyjnej za granicą dzięki rozwiązywaniu problemów związanych z niedoborem mieszkań studenckich dla mobilnych osób uczących się we współpracy z odpowiednimi władzami krajowymi i lokalnymi;
  - g) zapewnienie, zgodnie z przepisami unijnymi i krajowymi, odpowiedniej ochrony uczestników mobilnych, w tym uczniów zawodu, stażystów, młodych

naukowców i osób pracujących z młodzieżą, w szczególności małoletnich, w zakresie ubezpieczenia, norm pracy, wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy, podatków, zabezpieczenia społecznego, w tym dostępu do opieki zdrowotnej, oraz, w stosownych przypadkach, możliwości gromadzenia uprawnień emerytalno-rentowych;

- (8) zapewniły bardziej zrównoważony charakter mobilności edukacyjnej przez:
- a) dążenie do tego, by podróże z wykorzystaniem bardziej zrównoważonych środków transportu z miejsc docelowych mobilności edukacyjnej i do tych miejsc oraz podczas okresów mobilności, w stosownych przypadkach, stały się integralną częścią doświadczeń związanych z mobilnością edukacyjną, a także zapewnienie odpowiedniego finansowania i wskazówek dotyczących zrównoważonego podróżowania;
  - b) pomaganie organizatorom kształcenia i szkolenia oraz organizacjom społeczeństwa obywatelskiego organizującym działania w zakresie mobilności edukacyjnej we włączaniu praktyk zrównoważonego rozwoju do ich codziennych działań za pomocą szkoleń, wytycznych i wymiany dobrych praktyk;
  - c) wspieranie organizatorów kształcenia i szkolenia w ustalaniu celów i monitorowaniu ustaleń na poziomie organizacyjnym w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych związanych z podróżami w ramach mobilności edukacyjnej;
- (9) wykorzystywały technologie cyfrowe do ułatwienia mobilności edukacyjnej przez:
- a) wspieranie rozwoju i wykorzystania interoperacyjnych systemów informatycznych opartych na wspólnych normach europejskich dla osób uczących się, nauczycieli i pracowników, przy zachowaniu pełnej zgodności z obowiązującymi przepisami o ochronie danych, w celu rejestrowania doświadczeń związanych z mobilnością edukacyjną i zarządzania nimi, a także dla organizacji w celu dostarczania informacji na temat możliwości w zakresie mobilności, zarządzania mobilnością, wspierania automatycznego uznawania i zmniejszania obciążeń administracyjnych, w tym przez pełne wykorzystanie funkcjonalności inicjatywy dotyczącej europejskiej legitymacji studenckiej i narzędzi oferowanych przez platformę Europass, między innymi przez cyfryzację poświadczeń za pomocą infrastruktury europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się;
  - b) zapewnianie wkładu w inicjatywy wspierające mobilność naukowców i dostarczające istotne informacje i wsparcie, w tym EURAXESS⁶² i przyszłą Platformę Talentów EPB⁶³;
  - c) zapewnianie wsparcia finansowego i zasobów ludzkich organizatorom kształcenia i szkolenia oraz organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, a także umożliwianie im w razie potrzeby tworzenia i wykorzystywania

---

⁶² „EURAXESS – Mobilność naukowców” jest punktem kompleksowej obsługi naukowców i innowatorów, którzy chcą zapewnić sobie rozwój kariery i rozwój osobisty dzięki przeniesieniu się do innych państw.

⁶³ To działanie wspierane z programu „Horyzont Europa” ma na celu zwiększenie interoperacyjności karier i szans na zatrudnienie talentów w dziedzinie badań naukowych i innowacji w różnych sektorach.

narzędzi cyfrowych na ich poziomie lub korzystania z istniejących narzędzi cyfrowych jako uzupełnienia mobilności fizycznej;

- d) wspieranie rozwoju wysokiej jakości mieszanych i wirtualnych form mobilności za sprawą dostosowania istniejących ram krajowych, tak aby w większym stopniu umożliwiały one realizowanie uzupełniających innowacyjnych form mobilności z wykorzystaniem technologii cyfrowych;

(10) promowały wartości UE za pośrednictwem mobilności edukacyjnej przez:

- a) zachęcanie wszystkich osób uczących się, nauczycieli i pracowników do udziału w życiu społeczności przyjmujących, w tym w działaniach wolontariackich, w okresie mobilności edukacyjnej za granicą;
- b) wzbogacanie doświadczeń związanych z mobilnością edukacyjną o szkolenia w zakresie świadomości międzykulturowej, zaangażowania obywatelskiego, umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów, wartości UE i praw podstawowych;
- c) dostarczanie przyjeżdżającym osobom uczącym się, nauczycielom i pracownikom istotnych informacji na temat uwarunkowań lokalnych oraz tworzenie przyjaznej kultury dzięki zapewnieniu mentorów i wsparcia administracyjnego;
- d) zapewnienie mobilnym studentom i pracownikom najwyższego poziomu wolności akademickiej; zachęcanie instytucji edukacyjnych, w tym przez zapewnianie jakości, do rozwijania kultury jakości, w której pełne przestrzeganie zasad integralności akademickiej jest zagwarantowane również w okresach mobilności;

(11) promowały UE jako miejsce do nauki przez:

- a) ścisłą współpracę w ramach podejścia „Drużyna Europy” w celu zwiększenia atrakcyjności UE jako miejsca do nauki, z wykorzystaniem istniejącego zakresu inicjatyw krajowych i regionalnych takich jak projekt „Studiuj w Europie!” w szkolnictwie wyższym;
- b) ułatwianie mobilności edukacyjnej wiążącej się z wyjazdami do innych części świata, w szczególności państw z perspektywą rozszerzenia, za sprawą ściślejszej współpracy między odpowiednimi organami oraz instytucjami kształcenia i szkolenia w tych państwach a instytucjami w UE; partnerstwa w zakresie talentów mogą stanowić ramy na potrzeby tworzenia silniejszych partnerstw współpracy z głównymi państwami trzecimi zgodnie ze wspólnie uzgodnionymi celami; taka współpraca może pomóc w zapewnieniu, aby mobilność edukacyjna pośrednio pomagała wypełnić luki w umiejętnościach w państwach trzecich i Unii Europejskiej, na przykład przez ukierunkowanie na luki w umiejętnościach w sektorach, które odczuwają skutki transformacji ekologicznej i cyfrowej, oraz zwiększanie szans na zatrudnienie osób uczących się;
- c) wspieranie terminowego wydawania wiz długoterminowych i dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich, którzy zostali wybrani do udziału w programie edukacyjnym w państwie członkowskim, zgodnie z dyrektywą

(UE) 2016/801⁶⁴, lub wiz krótkoterminowych, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 810/2009⁶⁵, w zależności od planowanego czasu pobytu w UE;

- (12) wspierały wdrażanie niniejszego zalecenia przez:
- a) opracowywanie planów działania na lata 2025–2030 na szczeblu krajowym lub regionalnym do maja 2025 r. we współpracy ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami i powiadomienie Komisji o sposobie wdrożenia niniejszego zalecenia w sektorach szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego, edukacji szkolnej i edukacji dorosłych oraz młodzieży i sportu, w odniesieniu zarówno do wyjazdowej, jak i przyjazdowej mobilności edukacyjnej;
  - b) ścisłą współpracę z Komisją w odniesieniu do planowanych działań, jak wyjaśniono w motywach 27–39.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

---

⁶⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 21).

⁶⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1).